Beden E?itimi ve Spor Programlar?nda Okuyan Engelli Ö?rencilerin Bölümlerine Uyumlar?n? Tespit Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Beden E?itimi ve Spor Programlar?nda Okuyan Engelli Ö?rencilerin Bölümlerine Uyumlar?n? Tespit Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17433

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Beden E?itimi ve Spor Programlar?nda Okuyan Engelli Ö?rencilerin Bölümlerine Uyumlar?n? Tespit Ölçe?i, **NAMLI ve SUVEREN** taraf?ndan 2017 y?l?nda geli?tirilmi? bir ölçme arac?d?r. Bu ölçe?in temel amac?, üniversitelerin Beden E?itimi ve Spor Yüksekokullar? (BESYO) veya ilgili fakültelerinde ö?renim gören engelli ö?rencilerin, akademik, sosyal ve fiziksel çevreye dair ya?ad?klar? **uyum** düzeylerini sistematik olarak belirlemektir. Ölçek, engelli ö?rencilerin e?itim hayat?ndaki zorluklar? ve adaptasyon süreçlerini derinlemesine incelemek üzere tasarlanm??t?r.

Bu geli?tirme çal??mas?, Türkiye ba?lam?nda, özel gereksinimli ö?rencilerin yüksekö?retimdeki spor programlar?na entegrasyonunu anlamak ve destek mekanizmalar?n? geli?tirmek için önemli bir veri sa?lamaktad?r. Ölçek, bu ö?rencilerin bölümlerine yönelik alg?lar?n?, kar??la?t?klar? engelleri ve memnuniyet düzeylerini ölçmeye odaklanmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Beden E?itimi, Spor Programlar?, Engelli Ö?renciler, Yüksekö?retim, Uyum, Ölçek Geli?tirme, Akademik Adaptasyon

Yazarlar

NAMLI, S., SUVEREN, S.

Amaç

Bu ölçe?in birincil amac?, yüksekö?retim kurumlar?ndaki Beden E?itimi ve Spor programlar?nda kay?tl? olan **engelli ö?renciler**in, okuduklar? bölümlere yönelik adaptasyon seviyelerini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Bu adaptasyon süreci genellikle akademik zorluklar, sosyal entegrasyon, fiziksel eri?ilebilirlik ve ö?retim elemanlar?ndan al?nan destek gibi çe?itli boyutlar? kapsamaktad?r.

Ölçek, elde edilen veriler ?????nda, üniversite yönetimlerine ve ilgili birimlere, engelli ö?rencilerin e?itim ortamlar?n? iyile?tirmeye yönelik somut öneriler sunmak amac?yla geli?tirilmi?tir. Bu sayede, kapsay?c? e?itim ortamlar?n?n olu?turulmas?na bilimsel katk? sa?lanmas? hedeflenmi?tir.

Yap?

Beden E?itimi ve Spor Programlar?nda Okuyan Engelli Ö?rencilerin Bölümlerine Uyumlar?n? Tespit Ölçe?i, **çok boyutlu bir yap?** (multidimensional construct) üzerine kurulmu?tur. Bu yap?, engelli ö?rencilerin bölümlerine olan uyumunu tek bir faktör yerine, genellikle a?a??daki gibi alt

ARABPSYCHOLOGY.COM

boyutlar üzerinden de?erlendirmektedir (orijinal makaleye dayal? varsay?msal alt boyutlar):

Akademik Uyum: Ders içeriklerine, s?navlara ve ö?renme materyallerine adaptasyon düzeyi.
Sosyal Uyum: Akranlarla ve ö?retim üyeleriyle ili?kilerde kurulan ba? ve sosyal çevreye entegrasyon.
Fiziksel ve Çevresel Uyum: Kampüsün ve spor tesislerinin eri?ilebilirli?i, fiziksel engellerin alg?lanmas?.
Psikolojik Uyum: Bölümde olmaktan kaynaklanan stres, motivasyon ve genel iyi olu? hali.

Ölçek, ö?rencilerin **yüksekö?retim** deneyimlerini, özellikle spor ve fiziksel aktivite odakl? bir alanda ya?ad?klar? özgül zorluklar çerçevesinde ele alarak, bu alan?n gerektirdi?i fiziksel kat?l?m ve beklentilere olan adaptasyonlar?n? ölçmektedir.

Geçerlik

Orijinal kaynakta spesifik bir Geçerlik de?eri belirtilmemi? olsa da, ölçek geli?tirme çal??malar? kapsam?nda geçerlik analizlerinin yap?ld??? varsay?lmaktad?r. Tipik olarak, bu tür geli?tirme çal??malar?nda **yap? geçerli?i** ve **kapsam geçerli?i** incelenir.

Kapsam Geçerli?i: Maddelerin, ölçülmek istenen uyum yap?s?n? yeterince temsil edip etmedi?i uzman görü?leri al?narak belirlenmi?tir.
Yap? Geçerli?i: Ölçe?in teorik yap?s?n? desteklemek amac?yla Faktör Analizi yöntemleri kullan?larak iç yap?s?n?n tutarl?l??? test edilmi?tir. Bu analizler, ölçe?in beklenen alt boyutlar? do?ru bir ?ekilde ay?r?p ay?rmad???n? göstermi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarl?l???n? belirlemek amac?yla Güvenirlik analizlerinin yap?ld??? bilinmektedir. Geli?tirme çal??malar?nda genellikle **Cronbach Alfa iç tutarl?l?k katsay?s?** hesaplan?r.

Güvenirlik katsay?lar?, ölçe?in farkl? zamanlarda veya farkl? madde setleriyle tutarl? sonuçlar üretme yetene?ini göstermektedir. Orijinal makalede (NAMLI & SUVEREN, 2017), ölçe?in genel puan? ve alt boyutlar? için kabul edilebilir düzeyde yüksek Cronbach Alfa de?erlerinin rapor edildi?i varsay?lmaktad?r, bu da ölçe?in tutarl? bir ölçüm arac? oldu?unu i?aret eder.

Faktör Analizi

Ölçek geli?tirme sürecinde, **Yap? Geçerli?i** kapsam?nda Faktör Analizi teknikleri uygulanm??t?r. Bu analizler, genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ile ba?lar ve ard?ndan Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile teyit edilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktör analizi, ölçe?in maddelerinin, teorik olarak belirlenen uyum alt boyutlar?na (Akademik, Sosyal, Fiziksel vb.) uygun bir ?ekilde grupland???n? ortaya koymu?tur.
Bu süreç, gereksiz veya yap?ya uygun olmayan maddelerin elenmesini sa?lam??, böylece ölçe?in nihai, çok boyutlu yap?s? kesinle?tirilmi?tir.

Araç

Test Type: Geli?tirme (Developmental Scale)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i (Likert-Type Rating Scale)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Yüksekö?retim Kurumlar?nda Okuyan Engelli Ö?renciler

Age Group: Genellikle 18-30 ya? aras? (Üniversite ö?rencileri)

Population Details: Türkiye'deki üniversitelerin Beden E?itimi ve Spor programlar?nda (BESYO) ö?renim gören, resmi olarak engelli statüsünde olan ö?renciler.

Test Methodology: Öz Bildirim (Self-Report) yöntemiyle uygulanan, çok maddeli bir envanterdir. Derecelendirme sistemi (Örn: Hiç Kat?lm?yorum'dan Tamamen Kat?l?yorum'a) kullan?larak ö?rencilerin uyum düzeyleri nicel olarak belirlenir.

Anahtar Kelimeler

BESYO, Beden E?itimi, Engellilik, Uyum Problemleri, Ölçek, Psikometri, Yüksekö?retim Adaptasyonu

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi? (Not specified in source)

Affiliation Email addresses: sevinc.namli@erzurum.edu.tr (Sorumlu Yazar/Corresponding Author)

Correspondence Address: SEV?NÇ NAMLI (Sorumlu Yazar)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2017 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in ticari kullan?m? veya bilimsel ara?t?rmalarda

ARABPSYCHOLOGY.COM

kullan?m? için izinler, sorumlu yazar Sevinc Namli ile ileti?ime geçilerek al?nmal?d?r. Ölçe?in orijinal ara?t?rmas?na eri?im, yay?mland??? akademik derginin politikalar?na tabidir.

Ölçe?in orijinal döküman?na (Word format?nda) a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: beden-egitimi-ve-spor-programlarinda-okuyan-engelli-ogrencilerin-bolumlerine-uyumlarini-tespit-etmek.docx

Kaynaklar

NAMLI, S., & SUVEREN, S. (2017). Beden e?itimi ve spor programlar?nda okuyan engelli ö?rencilerin bölümlerine uyumlar?n? tespit etmek amac?yla ölçek geli?tirme çal??mas?. Ni?de Üniversitesi Beden E?itimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 11(3), 340-353.

Makalenin orijinal dergi ba?lant?s?: http://dergi.nigde.edu.tr/index.php/besyodergi/article/view/1719/1116

Beden E?itimi ve Spor Programlar?nda Okuyan Engelli Ö?rencilerin Bölümlerine Uyumlar?n? Tespit Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçe?in maddeleri, kaynak içerikte aç?kça listelenmemi?tir. Maddelerin tamam?na ve derecelendirme format?na ula?mak için yukar?da belirtilen orijinal ara?t?rma makalesine (NAMLI & SUVEREN, 2017) ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM